

der – skal anvende i sædvanlige forurenings-sager.

Som den ovennævnte citerede bestemmelse i miljøbeskyttelseslovens § 44 er formuleret, og som den siden lovens ikrafttræden er blevet anvendt, må miljømyndighedernes afgørelse om, hvorvidt et påbud eller et forbud bør nedlægges, baseres på et skøn om, hvorvidt en eksisterende forurening er væsentlig eller – med andre ord – den må anses for »acceptabel«.

Mens der for så vidt angår vand-, luft- og støjforurening siden lovens ikrafttræden er skabt en vis praksis for, hvad der må karakteriseres som en acceptabel forurening, blandt andet baseret på centralt udarbejdede generelle vejledninger og retningslinjer, er dette ikke tilfældet for så vidt angår de af lovens § 2, stk. 2, omhandlede aktiviteter.

Hertil kommer, at mens man efter nævnets opfattelse med rette kan basere en vurdering af, hvad der må betragtes som en acceptabel forurening, på et sagkyndigt grundlag, gælder dette ikke – i hvert fald ikke fuldt ud – i en sag, der forudsætter en stillingtagen til, om en risiko for menneskers liv og sundhed er acceptabel.

Vel vil de sikkerhedsforanstaltninger, en virksomhed foretager eller påbydes at foretage i anledning af de risikobetonede processer, kunne vurderes efter lignende principper som dem, der finder anvendelse ved vurderingen af forureningsbegrænsende foranstaltninger. Det forholder sig imidlertid anderledes med hensyn til vurderingen af de konsekvenser, en risikobetonet proces indebærer for menneskers liv og sundhed, såfremt der sker en ulykke uanset de trufne sikkerhedsforanstaltninger m.m.

Om end det i en sag som den foreliggende til en vis grænse af miljømyndighederne kan vurderes og bestemmes, hvilke sikkerhedsforanstaltninger der er truffet eller bør træffes for at minimere risikoen for en ulykkes indtræden, er det næppe muligt alene på et fagligt grundlag at foretage en afvejning af de mulige konsekvenser for en større befolkningsgruppe af en teknisk eller menneskelig fejl over for de goder, der følger af den risikobetonede produktion. En sådan afvejning bør efter nævnets opfattelse baseres på mere overordnede og generelle principper, der fastlægges politisk.

Da sådanne (endnu) ikke er fastlagt, har nævnet ment det nødvendigt i den foreliggende sag at forsøge at sammenholde omfanget af sådanne konsekvenser med de mulige konsekvenser af sammenlignelige aktiviteter, som samfundet synes at acceptere, jf. nedenfor under afsnit 4. Nævnet har endvidere ment det berettiget under de givne præmisser at forsøge at sammenholde risiko og konsekvenser i forbindelse med den omhandlede klorproduktion på Islands Brygge med risici m.v. i forbindelse med alternative muligheder for at få dækket samfundets behov for klor, jf. afsnit 6.

2. Miljøankenævnets vurdering af de tekniske sikkerhedsforanstaltninger

De tekniske sikkerhedsforanstaltninger er beskrevet og vurderet i de af Risø udarbejdede risikovurderinger og de af Miljøkontrollen i Københavns Kommune og Miljøstyrelsen i forbindelse med afgørelsen af 22. april 1985 udarbejdede redegørelser. Miljøstyrelsen har ved sin afgørelse tilkendegivet, at Miljøstyrelsen er af den opfattelse, at Dansk Sojakagefabrik med de allerede foretagne foranstaltninger samt de foranstaltninger, som følger af Miljøstyrelsens afgørelse, vil have et sådant sikkerhedsniveau, at der ikke med det foreliggende videngrundlag er basis for at påbyde virksomheden yderligere risikobegrænsende foranstaltninger. Ved to besigtigelser af anlægget, den ene gang sammen med en repræsentant for det engelske firma Cremer and Warner (CWL), har Miljøankenævnet gennemgået de tekniske sikkerhedsforanstaltninger ved anlæggets indretning og drift sammen med repræsentanter for medarbejdere ved anlægget og virksomhedens ledelse.

CWL har i sin rapport af 17. juli 1986 udtalt, at de installerede sikkerhedssystemer og driftsmetoderne for anlægget vil nedsætte både sandsynligheden for hændelige udslip og størrelsen af udslip, som alligevel måtte ske. CWL giver udtryk for, at virksomheden efter dets opfattelse er bedre udrustet end noget andet eksisterende anlæg, som er undersøgt af CWL.

Miljøankenævnet kan tilslutte sig Miljøstyrelsens opfattelse af, at sandsynligheden for et klorudslip er meget lille, jf. blandt andet ovenfor side 16.